

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård ändras.

I förslaget föreslås det att ersättningsmodellen för kostnader för hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahållits en person i en annan EU-stat ändras så att den bättre motsvarar den nya nationella lagstiftningen om ordnande av tjänster i enlighet med totalreformen av social- och hälsovården samt de internationella förpliktelser som är bindande för Finland. Kostnaderna skulle ersättas högst till det belopp som motsvarar kostnaderna för samma eller motsvarande vård i personens välfärdsområde, Helsingfors stad eller HUS-sammanslutningen. Ersättningen får dock inte överstiga den kostnad som personen de facto har betalat för hälsotjänsten. Personen ska alltid betala den klientavgift som i Finland tas ut hos patienter för samma eller motsvarande vård.

För att kostnaderna ska ersättas förutsätts det att den hälsotjänst som getts har bedömts vara medicinskt, odontologiskt eller hälsovetenskapligt nödvändig för personen. Denna nödvändighets bedömning kan genomföras inom personens välfärdsområde, i Helsingfors stad eller i HUS-sammanslutningen. En medicinskt motsvarande individuell bedömning av patienten som genomförts i en annan EU- eller EES-stat, i Schweiz eller i Förenade kungadömet Storbritannien och Nordirland ska också godkännas som förutsättning för ersättning av kostnaderna. Dessutom förutsätts det att tjänster som getts utomlands anses höra till det finländska tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården. I en situation där en person reser till en annan EU- eller EES-stat, till Schweiz eller till Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland för att få hälso- och sjukvårdstjänster där, krävs det dessutom att personen har fått en remiss, om lagen förutsätter det av honom eller henne i motsvarande situation inom den offentliga hälso- och sjukvården i Finland.

Enligt vad som föreskrivs i gällande lagstiftning ska Folkpensionsanstalten på statens vägnar betala alla kostnader för gränsöverskridande hälso- och sjukvård till personer och till andra EU- och EES-stater och till Schweiz. Utöver de nordiska länderna har Finland ingått ett avtal med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, med stöd av vilket man ömsesidigt frångår fakturering av kostnaderna mellan staterna.

Studenternas hälsovårdsstiftelse föreslås få rätt att ansöka om ersättning av staten för kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster som ges en studerande, om kostnaderna med stöd av en internationell lag eller överenskommelse hör till en annan stats ansvar för sjukvårdskostnader. De föreslagna förfarande- och processbestämmelserna om statlig ersättning motsvarar den gällande lagens bestämmelse om statlig ersättning till huvudmännen för den offentliga hälso- och sjukvården. Studenternas hälsovårdsstiftelse ansöker om ersättningen hos Folkpensionsanstalten.

I propositionen föreslås dessutom ändringar som är nödvändiga för att beakta andra ändringar som skett nationellt och internationellt under lagens giltighetstid eller som syftar till att förenkla och precisera de administrativa förfarandebestämmelser som tillämpas inom verkställigheten av lagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2023.]

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
1 Målsättning	4
2 De viktigaste förslagen	4
LAGFÖRSLAG	7
Lag om ändring av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård	7

1 Målsättning

Syftet med förslaget är att ändra lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013, gränslagen) så att den ersättningsmodell för gränsöverskridande hälso- och sjukvård som föreskrivs i den motsvarar den nya nationella lagstiftningen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster i enlighet med totalreformen av social- och hälsovården. Samtidigt fästs uppmärksamhet vid Europeiska kommissionens ställningstaganden till Finland i fråga om den nuvarande ersättningsmodellens förhållande till målen för Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård (patientrörlighetsdirektivet).

Ett ytterligare mål är att beakta de ändringar som skett nationellt och internationellt efter att gränslagen trädde i kraft, att förenkla och precisera de administrativa verkställighetsförfarandena samt att korrigera de innehållsmässiga brister som upptäckts i samband med verkställigheten av lagen. Ett syfte är också att minska förvaltningsdomstolarnas börda genom att det till lagen fogas en bestämmelse om självrättelse också i ärenden som gäller ändringssökande hos förvaltningsdomstolarna.

2 De viktigaste förslagen

Gränslagen föreslås bli ändrad så att den beaktar att Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland har utträtt ur Europeiska unionen (EU). EU och Förenade kungadömet Storbritannien och Nordirland har ingått ett inbördes avtal som i fråga om hälso- och sjukvårds rättigheter innehållsmässigt motsvarar de rättigheter som regleras enligt EU-förordning 883/2004. De ändringar som föreslås i gränslagen är till denna del närmast tekniska eftersom personernas rättigheter och myndigheternas skyldigheter innehållsmässigt kvarstår oförändrade.

De viktigaste ändringsförslagen i propositionen hänför sig till gränslagens bestämmelser om ersättning av kostnader för hälso- och sjukvårdstjänster som en person har fått utomlands. De ändringsförslag som gäller ersättningsmodellen gäller främst de ersättningar som utbetalas med stöd av patientrörlighetsdirektivet och gäller därmed situationer där en person reser till ett område inom EU inkom för att få hälso- och sjukvårdstjänster där. Däremot föreslås inga innehållsmässiga ändringar i den nationella ersättningsmodell som baserar sig på reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (nedan EU-förordning 883/2004). Detta innebär situationer där en person plötsligt har insjuknat inom EU eller har beviljats ett förhandstillstånd enligt EU-förordning 883/2004 och personen själv har betalat alla kostnader för vården.

Även om endast EU- och EES-staterna har implementerat patientrörlighetsdirektivet ska gränslagens ersättningsmodell även i fortsättningen tillämpas i alla situationer där gränsöverskridande hälso- och sjukvård tillhandahållits i en annan EU- och EES-stat och Schweiz. Dessutom föreslås det att bestämmelserna ska tillämpas också i situationer som gäller Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland. Detta även om Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland inte längre tillämpar patientrörlighetsdirektivet efter att ha utträtt ur EU. Detta är ett enklare alternativ med tanke på verkställigheten av bestämmelserna. Dessutom säkerställer det att bestämmelserna är begripliga i samhället särskilt med tanke på det stora antalet aktörer inom social- och hälsovården i Finland. Kostnaderna för anlitande av hälsovårdstjänster i andra stater ska fortfarande inte ersättas med stöd av gränslagen.

I enlighet med förslaget utvidgas gränslagens nuvarande ersättningsmodell gällande situationer som avses i EU-förordning 883/2004 till att omfatta också de situationer där en person i enlighet med bestämmelserna i patientrörlighetsdirektivet söker vård i en EU- eller EES-stat, i Schweiz eller i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland. Kostnaderna ersätts högst till det belopp som motsvarar kostnaderna för motsvarande vård i det välfärdsområde som ansvarar för ordnandet av personens vård, Helsingfors stad eller HUS-sammanslutningen eller som är den kostnad som personen har betalat för den vård som getts utomlands. Personen ska i alla situationer betala minst den klientavgift som i Finland enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) tas ut hos en patient för samma eller motsvarande vård.

Utgångspunkten är fortfarande att endast i 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) avsedda hälsotjänster som ingår i tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården ersätts som kostnader för hälsotjänster som getts utomlands. Således omfattar ersättningsansvaret endast sådana hälsovårdstjänster för vilka välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen även i Finland skulle ha haft organiserings- och kostnadsansvar. För att kostnaderna ska ersättas förutsätts det dessutom att den hälso- och sjukvårdstjänst som tillhandahållits har bedömts vara medicinskt, odontologiskt eller hälsovetenskapligt nödvändig för personen. Denna nödvändighets bedömning kan göras inom personens välfärdsområde, i Helsingfors stad eller i HUS-sammanslutningen, men en medicinskt motsvarande individuell bedömning av patienten som genomförts i en annan EU- eller EES-stat, i Schweiz eller Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland ska också godkännas som förutsättning för ersättning av kostnader. Om en person söker vård i en annan EU- eller EES-stat, i Schweiz eller i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland utan förhandstillstånd enligt EU-förordning 883/2004 eller ett motsvarande internationellt avtal, förutsätts det dessutom att han eller hon har fått en remiss enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) om lagen förutsätter det av honom eller henne i motsvarande situation inom den offentliga hälso- och sjukvården i Finland.

Utgångspunkten vid sökande av vård enligt patientrörlighetsdirektivet är även i fortsättningen att kunden i första hand själv ansvarar för de ersättningar som betalas till tjänsteproducenten. Kostnaderna för en person ska således i regel fortfarande ersättas i efterhand. För att få medicinskt nödvändig sjukvård under tillfällig vistelse och behövlig sjukvård under boendetiden i en annan EU- eller EES-stat, Schweiz eller Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland ska personen i första hand ha tillgång till ett intyg över rätt till vård, såsom ett europeiskt sjukvårdskort, varvid han eller hon själv betalar bara den klientavgift som den vårdgivande staten tar ut för vården. Den stat som ger vården fakturerar direkt av Finland den del av kostnaderna som överstiger klientavgiften. Även i fortsättningen ska Folkpensionsanstalten på statens vägnar betala alla kostnader som personer och andra EU- och EES-stater och Schweiz har för situationer där gränsöverskridande hälso- och sjukvård tillhandahållits. Utöver de nordiska länderna har Finland ingått ett avtal med Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, med stöd av vilket länderna ömsesidigt avstår från att fakturera sjuk- och hälsovårds kostnader staterna emellan. Dessutom föreslås det inga ändringar i välfärdsområdenas, Helsingfors stads och HUS-sammanslutningens skyldighet att betala kostnaderna för tillhandahållandet av tjänster utomlands i en situation där de har förordat beviljande av ett förhandstillstånd enligt EU-förordning 883/2004 eller ett internationellt avtal med motsvarande innehåll. I dessa situationer fakturerar Folkpensionsanstalten således även i fortsättningen de kostnader som den betalat till personer och andra stater av välfärdsområdena, Helsingfors stads och HUS-sammanslutningen.

Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS) föreslås få rätt att ansöka om ersättning av staten för kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster som ges den studerande, om kostnaderna med stöd av en internationell lag eller ett internationellt avtal hör till en annan stats ansvar för sjukvårdskostnader. Ändringsbehovet baserar sig på att de studerandehälsovårdstjänster som SHVS pro-

ducerar med stöd av lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande (695/2019) har ansetts vara en sjukdomsförmån som i enlighet artikel 3.1 a i EU-förordning 883/2004 hör till förordningens tillämpningsområde. De föreslagna förfarande- och processbestämmelserna om statlig ersättning motsvarar den gällande lagens bestämmelse om statlig ersättning till de myndigheter som ansvar för att ordna den offentliga hälso- och sjukvården i Finland. SHVS ansöker om ersättning hos Folkpensionsanstalten. Genom ändringen blir det möjligt för Folkpensionsanstalten att få kännedom om de kostnader som den sedan kan fakturera från en annan stat.

I propositionen föreslås dessutom ändringar som är nödvändiga för att beakta andra ändringar som skett nationellt och internationellt under lagens giltighetstid eller som syftar till att förenkla och precisera de administrativa förfarandebestämmelser som tillämpas inom verkställigheten av lagen.

Lag

om ändring av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013) 4 § 1 mom. 1 punkten samt 10 och 16 §
ändras 1—3 §, 4 § 1 mom. 7—9 punkten, 8 §, 9 §, 12 § 2 mom., 13 §, 14 §, rubriken för 4 kap., 15 §, 17—19 §, 20 § 2 och 5 mom., 22 § 1 mom., det inledande stycket i 24 § 2 och 3 mom., 25 §, 26 §, 28 §, 29 § och 32 § 1 mom.,
av dem 12 § 2 mom., 13 §, 14 § och 20 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 993/2014, samt 9 §, 12 § 2 mom., 20 § 5 mom. och 32 § 1 mom. sådana de lyder delvis ändrade i lag /2022, samt
fogas till 4 § 1 mom. nya 10 och 11 punkter och till lagen nya 11 a, 13 a, 20 a och 32 a —32 c §, som följer:

1 §

Lagens syfte och förhållande till annan lagstiftning

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård. I lagen föreskrivs det om rätten för en person att använda gränsöverskridande hälso- och sjukvårdstjänster och om ersättningen av kostnaderna för dessa tjänster, om förfarandena i anslutning till gränsöverskridande hälso- och sjukvård och om rätten för en person som är försäkrad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen (EU-stat) att få hälso- och sjukvårdstjänster i Finland.

I lagen ingår dessutom för verkställigheten behövliga bestämmelser till stöd för tillämpningen av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen samt i internationella avtal som är bindande för Finland. Utöver dessa bestämmelser gäller i fråga om rätten för en person att använda hälso- och sjukvårdstjänster och ersättningen av kostnaderna för dessa tjänster vad som föreskrivs någon annanstans i lag.

Det som i denna lag föreskrivs om en EU-stat eller om en person som är försäkrad i en EU-stat tillämpas på motsvarande sätt på en stat som hör till det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och på personer som är försäkrade i en sådan stat. Med undantag för 6 § gäller detta även Schweiz och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland samt personer som är försäkrade i dessa stater.

2 §

Personkrets

Inom gränsöverskridande hälsovård tillämpas denna lag på

2) dem på vilka förordning (EG) nr 883/2004, förordning (EU) nr 1231/2010 om utvidgning av förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009 till att gälla de tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar, en

överenskommelse om social trygghet, någon annan internationell överenskommelse eller nationell lagstiftning och som på grundval av bestämmelserna omfattas av lagstiftningen i Finland samt på en sådan persons familjemedlemmar och förmånstagare,

4) dem som omfattas av Finlands ansvar för ersättande av sjukvårdskostnaderna med stöd av handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan.

Vad som i denna lag föreskrivs om användningen av hälso- och sjukvårdstjänster i Finland och om ersättningen för kostnaderna för dessa tjänster i Finland tillämpas på dem som omfattas av lagstiftningen i en annan EU-stat eller av dess ansvar för sjukvårdskostnaderna och på dem som inte har en hemkommun i Finland men som på grundval av ett internationellt avtal eller nationell lagstiftning har rätt till hälso- och sjukvårdstjänster i Finland eller ersättning för hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahållits i Finland.

3 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Denna lag ska inte tillämpas på

5) den skol- och studerandehälsovård och de psykologtjänster inom elevhälsan som avses i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *gränsöverskridande hälso- och sjukvård* en hälso- och sjukvårdstjänst som en person har fått eller kostnader för hälso- och sjukvårdstjänster som har uppkommit i en annan stat än i den stat som svarar för personens sjukvårdskostnader i enlighet med förordning (EG) nr 883/2004, förordning (EG) nr 987/2009, något annat internationellt avtal, en överenskommelse om social trygghet eller denna lag,

8) *person som är försäkrad* i en annan EU-stat en medborgare i en annan EU-stat, en statslös person utan medborgarskap och en flykting som är en sådan försäkrad person som avses i artikel 1 c i förordning (EG) nr 883/2004 och som enligt bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i avdelning II i den förordningen omfattas av lagstiftningen i en annan stat än Finland samt en sådan persons familjemedlemmar och förmånstagare samt en medborgare i en annan stat än en EU-stat på vilken förordning (EG) nr 883/2004 tillämpas på grundval av förordning (EU) nr 1231/2010 om utvidgning av förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009 till att gälla de tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar,

9) *hemkommun* en kommun som avses i 2 kap. 2 § i lagen om hemkommun,

10) *ansvar för sjukvårdskostnader* den skyldighet en stat på grundval av förordning (EG) nr 883/2004 eller ett internationella avtal har att ersätta en annan stat för kostnader för hälso- och sjukvårdstjänster som getts en person i den staten, och

11) *familjemedlem* den försäkrades make och den försäkrades eller makens barn under 18 år; med makar jämställs två personer som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

8 §

Avgifter som tas ut för den offentliga hälso- och sjukvårdens tjänster

Bestämmelser om avgifter som tas ut för offentliga hälso- och sjukvårdstjänster hos den som använder tjänsterna finns i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

9 §

Rätt till ersättning för kostnader för hälso- och sjukvårdstjänster som ges i en EU-stat

En person får ersättning enligt denna lag för kostnaderna för en medicinskt nödvändig hälso- och sjukvårdstjänst som ges i en annan EU-stat, om den givna tjänsten hör till det tjänsteutbud inom hälso- och sjukvården som avses i 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen och personen har betalat kostnaderna för tjänsten. Kostnader ersätts inte om de har uppkommit för vård som getts med stöd av det europeiska sjukvårdskortet eller motsvarande intyg eller om kostnaden har uppkommit i en stat som är personens bosättningsstat på det sätt som avses i artikel 17 i förordning (EG) nr 883/2004 eller i en bestämmelse med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal.

Om en person reser till en annan EU-stat i syfte att där använda en hälso- och sjukvårdstjänst, och personen inte har fått ett tillstånd som avses i 13 eller 13 a § i denna lag, är ett ytterligare villkor för ersättning för tjänsten att han eller hon har en remiss enligt hälso- och sjukvårdslagen, om en sådan krävs enligt den lagen för anlitanande av offentlig hälso- och sjukvård i Finland.

De kostnader som avses i 1 mom. ersätts till högst det belopp som kostnaden för motsvarande hälso- och sjukvårdstjänst skulle ha varit inom den offentliga hälso- och sjukvården i det välfärdsområde inom vilket personens hemkommun finns, i Helsingfors stad eller i HUS-sammanslutningen, dock utan att de överstiger den faktiska kostnaden han eller hon har betalat för hälso- och sjukvårdstjänsten. Med kostnad för motsvarande vård avses den kostnad som med stöd av 57 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) tas ut för kostnaderna för vård som getts en invånare i ett annat välfärdsområde.

Om personen inte har någon hemkommun, avses med kostnad för motsvarande vård den kostnad som Helsingfors stad eller HUS-sammanslutningen med stöd av 57 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård skulle fakturera för kostnaderna för vård som getts en invånare i ett annat välfärdsområde.

Från ersättningen avdras klientavgiften enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården.

11 a §

Ersättning för läkemedelskostnader

På ersättning för kostnaderna för läkemedel som köpts i en annan EU-stat tillämpas vad som föreskrivs i 5 och 6 kap. i sjukförsäkringslagen.

Kostnader för läkemedelsbehandling som ges vid öppen mottagning eller institutionsvård i samband med sjukvård ersätts dock med stöd av 9 § i denna lag.

12 §

Ansökan, fastställande och utbetalning av ersättningsbelopp

För att fastställa det ersättningsbelopp som ska betalas till en person med stöd av 9 § kan Folkpensionsanstalten vid behov av det välfärdsområde inom vilket hans eller hennes hemkommun finns, av HUS-sammanslutningen eller av Helsingfors stad begära en utredning om vad

kostnaderna och klientavgiften för motsvarande hälso- och sjukvårdstjänst skulle ha varit i välfärdsområdet, HUS-sammanslutningen eller Helsingfors stad eller begära en bedömning av, om han eller hon omfattas av det tjänsteutbud inom hälso- och sjukvården som avses i 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen. Om personen inte har hemkommun i Finland kan Folkpensionsanstalten begära den information som nämns ovan av Helsingfors stad eller HUS-sammanslutningen.

13 §

Tillstånd till lämplig behandling utanför bosättningsstaten

Ansökan om ett sådant tillstånd till lämplig behandling utanför bosättningsstaten som avses i artikel 20 i förordning (EG) nr 883/2004 eller i en bestämmelse med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal ska göras hos Folkpensionsanstalten. Folkpensionsanstalten fattar beslut om tillståndet då det gäller personer som avses i 2 § 3 och 4 punkten i denna lag. Folkpensionsanstalten fattar beslut om tillståndet utifrån ett bindande utlåtande av den verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården som ansvarar för personens vård. Om personen inte har hemkommun i Finland och inte är stadigvarande bosatt i en annan EU-stat, ska Folkpensionsanstalten fatta beslut efter att på begäran ha fått ett utlåtande av HUS-sammanslutningen.

En verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården ska lämna in det utlåtande som avses i 1 mom. till Folkpensionsanstalten. Utlåtandet ska innehålla en bedömning av huruvida förutsättningarna enligt artikel 20.2 i förordning (EG) nr 883/2004 eller en bestämmelse med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal uppfylls. Det skriftliga utlåtandet ska lämnas in inom 21 dygn efter det att begäran togs emot. Om det i utlåtandet anses att förutsättningarna för beviljande av tillstånd uppfylls ska Folkpensionsanstalten bevilja det tillstånd som avses i 1 mom. Om verksamhetsenheten inom den offentliga hälso- och sjukvården inte lämnar in ett utlåtande trots Folkpensionsanstaltens begäran, ska Folkpensionsanstalten bevilja det tillstånd som avses i 1 mom., såvida vården hör till det tjänsteutbud inom hälso- och sjukvården som avses i 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen.

Om den offentliga hälso- och sjukvården på grund av ärendets krävande natur inte kan ge ett skriftligt utlåtande inom 21 dagar, kan Folkpensionsanstalten även beakta ett utlåtande som inkommit efter det att tidsfristen löpt ut, på villkor att ärendet inte har avgjorts och den offentliga hälso- och sjukvården utan dröjsmål har meddelat att tidsfristen kommer att överskridas.

Om en ansökan har lämnats in till en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården, ska denna ge in ansökan och sitt eget utlåtande till Folkpensionsanstalten inom den tid som avses i 2 mom.

Om det i samband med ersättningsansökan framgår att patienten inte har ansökt om det tillstånd som avses i 1 mom., undersöks förutsättningarna för tillståndet utifrån ansökan. Tillstånd ska då ges i efterhand, om det fanns förutsättningar för beviljande av tillstånd innan hälso- och sjukvårdstjänsten anlätades.

13 a §

Handläggningen av tillstånd när en person är bosatt i någon annan än den behöriga EU-staten

Om det rör sig om en person som är bosatt i Finland men som inte omfattas av Finlands ansvar för sjukvårdskostnaderna, ska Folkpensionsanstalten begära ett utlåtande på det sätt som anges i 13 § 2 mom. av den verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården som ansvarar för personens vård. På basis av detta utlåtande ska Folkpensionsanstalten lämna ett sådant intyg som avses i artikel 26 i förordning (EG) nr 987/2009 eller i en bestämmelse med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal.

Om det rör sig om en person som är bosatt i Finland men för vilken Folkpensionsanstalten inte är behörig myndighet att bevilja ett sådant tillstånd som avses i 13 § 1 mom., ska Folkpensionsanstalten meddela ett beslut utifrån den information som ges av den stat där personen är bosatt och som motsvarar det utlåtande som avses i 13 § 2 mom. Om Folkpensionsanstalten inte har fått den information som behövs för tillståndet inom den utsatta tid som avses i 13 § 2 mom., ska Folkpensionsanstalten fatta beslut efter att på begäran ha fått en medicinsk bedömning om personens vård av HUS-sammanslutningen. Bedömningen ska beakta personens aktuella hälso-tillstånd och sjukdomens sannolika förlopp.

14 §

Ersättning av kostnader för vård som ges enligt tillstånd

Om Folkpensionsanstalten har beviljat en person ett sådant tillstånd som avses i 13 § eller 13 a § och han eller hon själv har betalat kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänsten, ersätts kostnaderna för den vård som har getts enligt tillståndet till ett belopp i enlighet med förordning (EG) nr 987/2009 eller en bestämmelse med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal, eller till ett belopp i enlighet med 9 §.

4 kap.

Intyg över rätten till vård och utlämnande av uppgifter

15 §

Intyg som används inom den gränsöverskridande hälso- och sjukvården om rätt att få vårdförmåner

Folkpensionsanstalten ska på begäran av den berörda personen utreda personens rätt att i Finland och utomlands få hälso- och sjukvårdstjänster och andra sjuk- och moderskapsförmåner på grundval av förordning (EG) nr 883/2004, ett internationellt avtal, en överenskommelse om social trygghet eller den nationella lagstiftningen. Folkpensionsanstalten kan utreda saken också på eget initiativ eller på begäran av den offentliga hälso- och sjukvården i Finland.

Med stöd av utredningen meddelar Folkpensionsanstalten ett beslut och de intyg som personen behöver för att styrka sin rätt att få vårdförmåner. Folkpensionsanstalten är skyldig att utreda ärendet på nytt och meddela ett nytt beslut, om det framgår ny information som inverkar på det meddelade beslutet.

Av Folkpensionsanstalten utfärdade intyg över rätt till vård är

- 1) europeiskt sjukvårdskort och intyg som temporärt ersätter kortet
- 2) registreringsintyg enligt artikel 24 i förordning (EG) nr 987/2009 för att få vårdförmåner,
- 3) intyg enligt artikel 29 i förordning (EG) nr 987/2009 om en tidigare gränsarbetares rätt att få vård i den medlemsstat där han eller hon senast arbetade,
- 4) intyg enligt bestämmelser i internationella avtal som till sitt innehåll motsvarar de intyg enligt de EU-förordningar som avses i 1–3 punkten, och
- 5) intyg över den rätt en person har till vårdförmåner i Finland och utifrån vilken den offentliga hälso- och sjukvården ska ge sådana hälso- och sjukvårdstjänster som avses i 1 mom. i Finland.

17 §

Meddelande om förändringar i förhållandena

En person är skyldig att utan dröjsmål meddela Folkpensionsanstalten åtminstone när förhållandena förändras på något av följande sätt:

- 1) Han eller hon flyttar utomlands eller till Finland tillfälligt eller varaktigt,
- 2) Han eller hon inleder eller avslutar ett anställningsförhållande, eller inleder eller upphör med företagsverksamhet i en annan medlemsstat,
- 3) Han eller hon inleder eller upphör med studier eller forskning i en annan medlemsstat,
- 4) Han eller hon får pensionsutbetalning från en annan EU-stat, och
- 5) Han eller hon omfattas av social trygghet i en annan EU-stat.

Om omständigheterna efter meddelandet av ett beslut som avses i 15 § har förändrats på ett sådant sätt att det inte längre finns förutsättningar för att meddela ett sådant beslut, kan Folkpensionsanstalten ändra beslutet från och med den tidpunkt då de förändrade förhållandena inträdde.

Folkpensionsanstalten kan ändra sitt beslut också utan något meddelande från personen utifrån annan tillgänglig information.

18 §

Uppgifter i anslutning till Folkpensionsanstaltens ersättning av kostnader

Folkpensionsanstalten ansvarar för uppgifterna i anslutning till ersättningen av kostnader för hälso- och sjukvårdstjänster och andra sjuk- och moderskapsförmåner vid verkställigheten av bestämmelserna i förordning (EG) nr 883/2004, i denna lag och i bestämmelserna i internationella avtal och överenskommelser om social trygghet på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Folkpensionsanstalten ska varje år lämna social- och hälsovårdsministeriet en utredning om kostnaderna för de hälso- och sjukvårdstjänster och andra sjuk- och moderskapsförmåner som har getts med stöd av förordning (EG) nr 883/2004, internationella avtal, överenskommelser om social trygghet och denna lag.

19 §

Ersättning av kostnader mellan stater

Folkpensionsanstalten ersätter med statliga medel en annan stat för kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster och andra sjuk- och moderskapsförmåner, när Finland ansvarar för sjukvårdskostnaderna.

Folkpensionsanstalten fakturerar en annan stat för kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster och andra sjuk- och moderskapsförmåner som omfattas av den statens ansvar för sjukvårdskostnader. En ersättning som en annan stat har betalat till Folkpensionsanstalten beaktas när den statens finansieringsandel bestäms.

Folkpensionsanstalten kan med stöd av ett bemyndigande från social- och hälsovårdsministeriet avstå från att driva in en fordran som Finland har hos en annan stat, om det rör sig om ett litet belopp eller det annars inte är ändamålsenligt att fortsätta driva in fordran. Folkpensionsanstalten kan avstå från att driva in en fordran utan bemyndigande, om Finland inte längre på grund av förändrade förhållanden för den person som saken gäller eller av andra orsaker inte längre med stöd av förordning (EG) nr 883/2004 eller ett internationellt avtal har rätt att fakturera den andra staten för kostnaderna.

20 §

Statlig ersättning till den offentliga hälso- och sjukvården

Folkpensionsanstalten ersätter kostnaderna av statens medel också om en person med hemkommun i Finland har fått hälso- och sjukvårdstjänster och det på grundval av artikel 17, 18, 24 eller 25 i förordning (EG) nr 883/2004 eller bestämmelser med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal är en annan EU-stat som ska svara för kostnaderna för hälso- och sjukvård och andra sjuk- och moderskapsförmåner och som enligt artikel 35.1 och 35.2 i förordning (EG) nr 883/2004 eller bestämmelser med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal ska faktureras i sin helhet för de faktiska kostnaderna.

Om ett välfärdsområde, Helsingfors stad eller HUS-sammanslutningen för de kostnader som nämns i 1—3 mom. har rätt till den avgift som avses i 55 § i trafikförsäkringslagen (460/2016) eller i 40 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), betalas inte statlig ersättning.

20 a §

Statlig ersättning till Studenternas hälsovårdsstiftelse

Folkpensionsanstalten ersätter av statens medel Studenternas hälsovårdsstiftelse för kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster, om en sådan tjänst har getts en person som omfattas av en annan stats ansvar för sjukvårdskostnaderna på grundval av förordning (EG) nr 883/2004 eller en annan internationell överenskommelse.

Av de kostnader som avses i 1 mom. ersätts det belopp som motsvarar kostnaderna för de hälso- och sjukvårdstjänster som personen har getts. Ersättningen ska basera sig på produktifiering eller det produktpris som ligger till grund när Studenternas hälsovårdsstiftelse följer upp sin verksamhet. Den som ansöker om ersättning ska till Folkpensionsanstalten ge in de uppgifter som behövs för ersättning av kostnaderna.

22 §

Användning av det europeiska sjukvårdskortet utan grund

Folkpensionsanstalten kan vidta åtgärder för att debitera och driva in de kostnader som staten utan grund har orsakats för vård med stöd av det europeiska sjukvårdskortet hos den person som har använt sjukvårdskortet.

24 §

Kontaktpunkten för gränsöverskridande hälso- och sjukvård

Kontaktpunktens uppgift är att samla in, producera och dela ut sådan information som hänförs till det finländska hälso- och sjukvårdssystemet, i den mån informationen finns, och som gäller

Kontaktpunktens uppgift är dessutom, i den mån information finns, att samla in, producera och dela ut information om

25 §

Samarbetsförpliktelse

Verksamhetsenheterna inom den offentliga hälso- och sjukvården, Folkpensionsanstalten, Institutet för hälsa och välfärd, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, regionförvaltningsverken, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är skyldiga att utan avgift ge kontaktpunkten all den information som är nödvändig för att den ska kunna utföra sina uppgifter, stödja kontaktpunktens arbete i anslutning till datainnehållet och inom det egna ansvarsområdet säkerställa datainnehållets aktualitet.

26 §

Kontaktpunktens kommitté för webbtjänst

I samband med kontaktpunkten finns en kommitté för webbtjänst med uppgift att planera webbtjänstens innehåll och utveckling av dess funktioner samt säkerställa att informationsinnehållet är enhetligt och kundinriktat.

I kommittén ska det åtminstone finnas representanter för social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd och Folkpensionsanstalten, som är de instanser som har svarat för genomförandet av webbtjänsten. Kommittén kan kalla representanter även för andra parter som behövs för utveckling och underhåll av tjänsten.

Kontaktpunktens chef eller en av chefen utsedd person som arbetar vid kontaktpunkten är ordförande i kommittén, som sammanträder vid behov.

28 §

Ändringssökande hos besvärsnämnden för social trygghet

Vad som bestäms i 17 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) tillämpas på sökande av ändring i ett beslut som Folkpensionsanstalten har fattat med stöd av 15 eller 22 § i denna lag.

29 §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

I ett annat än i 28 § avsett beslut får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol i ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

32 §

Vissa persongruppers rätt att få vårdförmåner i Finland

Trots vad som bestäms i en EU-förordning eller i ett internationellt avtal har en person som avses i artiklarna 18.2 och 27.2 i förordning (EG) nr 883/2004 eller i bestämmelser med motsvarande innehåll i ett internationellt avtal rätt att använda offentliga hälso- och sjukvårdstjänster, och välfärdsområdet, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen är skyldiga att ordna

tjänsterna utan att diskriminera honom eller henne och på samma grunder som för en person som är bosatt i Finland.

32 a §

En nära anhörigs rätt att föra talan

Om en person på grund av sjukdom eller av någon annan liknande orsak inte själv kan se till att han eller hon kommer i åtnjutande av de förmåner och rättigheter som hänför sig till lagen och inte heller har någon intressebevakare enligt lagen om förmyndarverksamhet (442/1999), kan Folkpensionsanstalten godkänna att en anhörig eller någon annan person som i huvudsak sköter om honom eller henne för hans eller hennes talan.

32 b §

Folkpensionsanstaltens rätt till information

Folkpensionsanstalten har rätt att på begäran och utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter avgiftsfritt av välfärdsområdet, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen få den information som är nödvändig vid verkställigheten av uppdrag enligt 3 kap. och av Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalter, försäkringsanstalter, Skatteförvaltningen, utrikesministeriet och Migrationsverket få den information som är nödvändig vid verkställigheten av uppdrag enligt 4 kap., eller den information som är nödvändig för avgörandet av ett ärende.

32 c §

Användning av uppgifter som erhållits för en annan förmån

När Folkpensionsanstalten behandlar en förmån enligt denna lag har den i enskilda fall rätt att använda sådana uppgifter som den fått för skötseln av andra uppdrag som ålagts den, om det är uppenbart att de påverkar en förmån enligt denna lag och om uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och om Folkpensionsanstalten även annars har rätt att få uppgifterna enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . På kostnader som uppkommit före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.